

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯКомисия за енергийно
и водно регулиране**Документ за консултация относно множителите, сезонните коефициенти и отстъпките, които да бъдат прилагани при определяне на тарифите за пренос за газова година 2024/2025**

Съгласно изискванията на чл. 28 от Регламент (ЕС) 2017/460 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно хармонизирани структури на тарифите за пренос на газ (Регламент (ЕС) 2017/460), Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) следва да проведе консултация с националните регулаторни органи на всички директно свързани държави членки и съответните заинтересовани страни относно:

- а) стойностите на множителите;
- б) стойностите на сезонните коефициенти и изчисленията, посочени в чл. 15 от Регламент (ЕС) 2017/460;
- в) размерите на отстъпките, посочени в чл. 9, параграф 2 и чл. 16 от Регламент (ЕС) 2017/460.

За газова година 01.10.2024 – 30.09.2025 КЕВР предлага изчисляване на цените за резервиране на негодишни стандартни капацитетни продукти за твърд капацитет чрез сезонни коефициенти и множители.

Стойностите на множителите и сезонните коефициенти са еднакви за всички входни и изходни точки, както и за точките на междусистемно свързване. Този подход е обоснован с оглед гарантиране на недискриминационен достъп и елиминиране на кръстосаното субсидиране, както и поради сложността на преносната система в Р България.

Използването на сезонни коефициенти цели постигане на баланс между ефективното използване на мрежата и събираемостта на приходите на оператора на преносната система. Ниските стойности на множителите стимулират мрежовите ползватели да резервират краткосрочни продукти, изглаждайки профила си на резервиране на капацитет, докато високите стойности на множителите стимулират резервирането на дългосрочни продукти с продължителност една и повече от една година. Прилагането на сезонни коефициенти насърчава ефективното използване на системата чрез промяна на потоците от периодите на засилено търсене (зимни) до периодите на слабо търсене (летни) и намалява отрицателното въздействие, което резервирането на профилиран капацитет може да окаже върху стабилността на приходите и тарифите на оператора на преносната система.

Стойностите на множителите се установени при отчитане на следните принципи:

- а) гарантиране на баланса между улесняването на краткосрочната търговия с газ, от една страна, и предоставянето на дългосрочни сигнали за ефективни инвестиции в преносната система и на тяхното възстановяване, от друга страна;

б) избягване на променливост на тарифите;

в) избягване на кръстосано субсидиране между ползвателите на газопреносна система.

Стойностите на избраните множители и получените сезонни коефициенти, въз основа на изчисленията по чл. 15 от Регламент (ЕС) 2017/460, са както следва:

1. Множители за определяне на цените на краткосрочни капацитетни продукти:

1.1. За тримесечни капацитетни продукти: 1,3;

1.2. За месечни капацитетни продукти: 1,4;

1.3. За дневен капацитетен продукт: 2;

1.4. За капацитетни продукти в рамките на деня: 2,5.

2. Сезонни коефициенти:

2.1. Тримесечни сезонни коефициенти:

2.1.1. За IV тримесечие 2024 г. от 1 октомври до 31 декември – коефициент със стойност 1,15;

2.1.2. За I тримесечие 2025 г. от 1 януари до 31 март – коефициент със стойност 1,35;

2.1.3. За II тримесечие 2025 г. от 1 април до 30 юни – коефициент със стойност 0,83;

2.1.4. За III тримесечие 2025 г. от 1 юли до 30 септември – коефициент със стойност 0,66.

2.2. Сезонни коефициенти за месечни, дневни и продукти в рамките на деня:

2.2.1. За м. октомври 2024 г. – коефициент със стойност 0,94;

2.2.2. За м. ноември 2024 г. – коефициент със стойност 1,13;

2.2.3. За м. декември 2024 г. – коефициент със стойност 1,39;

2.2.4. За м. януари 2025 г. – коефициент със стойност 1,48;

2.2.5. За м. февруари 2025 г. – коефициент със стойност 1,47;

2.2.6. За м. март 2025 г. – коефициент със стойност 1,09;

2.2.7. За м. април 2025 г. – коефициент със стойност 1,14;

2.2.8. За м. май 2025 г. – коефициент със стойност 0,78;

2.2.9. За м. юни 2025 г. – коефициент със стойност 0,58;

2.2.10. За м. юли 2025 г. – коефициент със стойност 0,61;

2.2.11. За м. август 2025 г. – коефициент със стойност 0,59;

2.2.12. За м. септември 2025 г. – коефициент със стойност 0,79.

Изчисленията по чл. 15 от Регламент (ЕС) 2017/460 на сезонните коефициенти по отношение на тримесечни, месечни, дневни и в рамките на деня капацитетни продукти са посочени в приложение № 1 към настоящия документ за консултация и приложения файл във формат Excel.

Съгласно чл. 13 от Регламент (ЕС) 2017/460, при прилагане на сезонни коефициенти, средноаритметичната стойност от произведението на множителя, приложим за съответния стандартен продукт за капацитет и съответните сезонни коефициенти, трябва да е в същия интервал, като този за стойностите на съответните множители, а именно:

- за тримесечни и месечни стандартни продукти за капацитет стойността на съответния множител трябва да бъде не по-малка от 1 и не по-голяма от 1,5;

- за дневните стандартни продукти за капацитет и за стандартните продукти за капацитет в рамките на деня стойността на съответния множител трябва да бъде не по-малка от 1 и не по-голяма от 3.

Средноаритметичната стойност от произведенията на множителите, приложими за съответния стандартен продукт за капацитет, и съответните сезонни коефициенти са, както следва:

Месец	Капацитетни продукти			
	Тримесечни	Месечни	Дневни	В рамките на деня
октомври 2024 г.	1,495	1,316	1,880	2,350
ноември 2024 г.		1,582	2,260	2,825
декември 2024 г.		1,946	2,780	3,475
януари 2025 г.	1,755	2,072	2,960	3,700
февруари 2025 г.		2,058	2,940	3,675
март 2025 г.		1,526	2,180	2,725
април 2025 г.	1,079	1,596	2,280	2,850
май 2025 г.		1,092	1,560	1,950
юни 2025 г.		0,812	1,160	1,450
юли 2025 г.	0,858	0,854	1,220	1,525
август 2025 г.		0,826	1,180	1,475
септември 2025 г.		1,106	1,580	1,975
Средна стойност	1,30	1,40	2,00	2,50

Стойностите на отстъпките по чл. 9 и чл. 16 от Регламент (ЕС) 2017/460, са както следва:

Съгласно чл. 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/460 за капацитетно базираните тарифи за пренос във входни точки от съоръжения за съхранение и изходни точки към съоръжения за съхранение се прилага отстъпка от поне 50%, освен ако (и в степента, в която) дадено съоръжение за съхранение, което е свързано към повече от една преносна или разпределителна мрежа, се използва като конкурентна алтернатива на точка на междусистемно свързване.

С Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2022 година за изменение на регламенти (ЕС) 2017/1938 и (ЕО) № 715/2009 (Регламент ЕС 2022/1032) във връзка със съхранението на газ се предвижда възможност националните регулаторни органи да прилагат отстъпка в размер до 100% за тарифите за пренос и разпределение, основани на капацитета, към входните точки от и изходните точки към подземните съоръжения за съхранение на газ и съоръженията за ВПП, освен ако и в степента, в която такова съоръжение, което е свързано към повече от една преносна или разпределителна мрежа, се използва като конкурентна алтернатива на точка за междусистемно свързване.

На територията на Р България има само едно газово хранилище – подземно газово хранилище (ПГХ) „Чирен“, чийто оператор е „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Предвид значението на съоръженията за съхранение на природен газ за сигурността на доставките, изглаждането на сезонните неравномерности на потреблението на природен газ, сигурността на газопреносната система, както и изискванията на европейското законодателство за използването на отстъпка от тарифите за достъп на входни и изходни точки в/от съоръженията за съхранение, е обосновано прилагането на отстъпка от 100% от изчислените разходно ориентирани тарифи, за съоръжение за съхранение на природен газ, свързано към газопреносната система, собственост на дружеството.

Съгласно чл. 9, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/460 на входните точки от съоръжения за втечен природен газ и на входните точки от и изходните точки към инфраструктура, разработена с цел преодоляване на изолацията на държави-членки по отношение на техните преносни системи, може да се прилага отстъпка за съответните капацитетно базирани тарифи за пренос с цел да се повиши сигурността на доставките.

Разпоредбата на чл. 9, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/460 не се прилага за българската преносна система, тъй като към нея няма свързани съоръжения за втечен природен газ или инфраструктура, разработена с цел преодоляване на изолацията на държави членки по отношение на газопреносните им системи.

Изчисляването на минималните цени на стандартните продукти за прекъсваем капацитет е регламентирано в чл. 16 от Регламент (ЕС) 2017/460. Правилата за прилагане и изчисляване на предварителна отстъпка са посочени в чл. 16, параграфи 1 – 3 от Регламент (ЕС) 2017/460.

Предвид това че през периода 01.01.2023 – 20.02.2024 г. в посока изход за входно/изходна точка Кулата/Сидирокастро са отчетени 6 дни със случаи на възникнало физическо претоварване, с общ прекъснат капацитет в размер на 27 518 MWh, за газова година 2024/2025 следва да бъде прилагана предварителна отстъпка (ex-ante отстъпка) на изходна точка Кулата/Сидирокастро, изчислена в съответствие с изискванията на параграфи 2 и 3 на чл. 16 от Регламент (ЕС) 2017/460, в размер на 6,22%.

Съгласно чл. 16, параграф 4, изр. 1 от Регламент (ЕС) 2017/460 като алтернатива на прилагането на предварителни отстъпки, националният регулаторен орган може да реши да прилага последваща отстъпка, при която ползвателите на мрежата биват компенсирани след понесените действителни прекъсвания. Такава последваща отстъпка може да се използва само в точките на междусистемно свързване, в които не е имало прекъсване на капацитета поради физическо претоварване през предходната газогодина – чл. 16, параграф 4, изр. 2 от Регламент (ЕС) 2017/460. Последващата компенсация, плащана за всеки ден, в който е

настъпило прекъсване, е равна на минималната цена за дневни стандартни продукти за гарантиран капацитет, умножена по три – чл. 16, параграф 4, изр. 3 от Регламент (ЕС) 2017/460.

Предвид факта че за всички останали точки на междусистемно свързване липсват исторически данни, необходими за изчисляване на вероятността от прекъсване, също така не е предвидило прекъсвания и посоки, породени от физическо претоварване в индикативния сценарий за газова година 2024/2025, за всички останали точки и посоки следва да се прилага последваща отстъпка на база реално измерена продължителност на прекъсването (ex-post отстъпка), начислена върху реално прекъснатия капацитет.

При възникване на прекъсване, ползвателите, резервирали прекъсваем капацитет, ще бъдат компенсирани чрез прилагане на последваща отстъпка, чиято стойност ще бъде равна на утроената цена за дневен капацитетен продукт, начислена върху реално прекъснатия капацитет в съответствие със следната формула:

$$D = 3 * C_{дп} * C * t,$$

където

D – отстъпка, лв.;

$C_{дп}$ – цена за дневен капацитетен продукт, лв./kWh/d;

C – действително прекъснат капацитет, kWh/h;

t – време за прекъсване, час.

КЕВР кани всички заинтересовани страни да представят своите становища не по-късно от 25.04.2024 г. В случай че становищата съдържат поверителни данни и информация, които не могат да бъдат публикувани от КЕВР на нейната интернет страница, това трябва да бъде изрично и ясно посочено или заявено, в противен случай КЕВР ще счита, че кореспондентът се съгласява с обработването и публикуването на предоставената информация.

Този Документ за консултация относно множителите, сезонните коефициенти и отстъпките, които ще бъдат прилагани при определяне на тарифите за пренос за газова година 2024/2025 е приет от КЕВР с решение по Протокол № ... от 2024 г., т. ...

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

Сезонни коефициенти по отношение на месечни, дневни и в рамките на деня капацитетни продукти

Месец	Общи месечни прогнозни количества (чл. 15(3)а) [kWh]	Сума на месечните прогнозни количества (чл.15(3)б) [kWh]	Ниво на използваемост (чл.15(3)с)	Начално ниво на коефициентите (чл.15(3)е)	Средноаритметично на произведената на (5) с индикатора за месечен продукт (чл.15(3)г)	Средноаритметично на произведената на (5) с индикатора за дневен продукт (чл.15(3)г)	Средноаритметично на произведената на (5) с индикатора за продукт в рамките на деня (чл.15(3)г)	Крайна стойност на коефициентите за месечен продукт (чл.15(3)г)	Крайна стойност на коефициентите за дневен продукт (чл.15(3)г)	Крайна стойност на коефициентите за продукт в рамките на деня (чл.15(3)г)
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)	(5)=((4)*12)^1	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
окт.24	11 422 209 314	145 152 000 000	0,0787	0,9443	1,3220	1,8886	2,3607	0,94	0,94	0,94
ное.24	13 664 395 786	145 152 000 000	0,0941	1,1297	1,5815	2,2593	2,8242	1,13	1,13	1,13
дек.24	16 863 954 193	145 152 000 000	0,1162	1,3942	1,9518	2,7884	3,4854	1,39	1,39	1,39
яну.25	17 881 765 418	145 152 000 000	0,1232	1,4783	2,0696	2,9566	3,6958	1,48	1,48	1,48
февр.25	17 775 192 174	145 152 000 000	0,1225	1,4695	2,0573	2,9390	3,6738	1,47	1,47	1,47
март.25	13 226 472 960	145 152 000 000	0,0911	1,0935	1,5308	2,1869	2,7336	1,09	1,09	1,09
апр.25	13 836 038 174	145 152 000 000	0,0953	1,1439	1,6014	2,2877	2,8596	1,14	1,14	1,14
май.25	9 410 582 781	145 152 000 000	0,0648	0,7780	1,0892	1,5560	1,9450	0,78	0,78	0,78
юни.25	7 037 897 182	145 152 000 000	0,0485	0,5818	0,8146	1,1637	1,4546	0,58	0,58	0,58
юли.25	7 351 263 418	145 152 000 000	0,0506	0,6077	0,8508	1,2155	1,5194	0,61	0,61	0,61
авг.25	7 121 165 766	145 152 000 000	0,0491	0,5887	0,8242	1,1774	1,4718	0,59	0,59	0,59
сеп.25	9 561 062 834	145 152 000 000	0,0659	0,7904	1,1066	1,5809	1,9761	0,79	0,79	0,79
Средно аритметична стойност					1,40	2,00	2,50			
Сравнение със заложения лимит					Да	Да	Да			

Сезонни коефициенти по отношение на тримесечните капацитетни продукти, изчислени съгласно чл. 15 (5) (a) (i)

Тримесечие	Коефициент
Q1 (окт-дек)	1,15
Q2 (януа-март)	1,35
Q3 (април-юни)	0,83
Q4 (юли-септември)	0,66